Львівський професійний
коледж готельно-туристичного та ресторанного сервісу

ПОГОДЖЕНО
Циклова комісія викладачів дисциплін природничо-математичного циклу
Протокол № 1 від 27.08.2024
Голова циклової комісії
_____ Ігор МАТВІЇВ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з НМР
_____ Марія СКОРОБОГАТА
27 серпня 2024 р.

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Назва курсу	**Соціологія**
Рівень освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	18 Виробництво та технології
Спеціальність	181 Харчові технології
Освітньо-професійна програма	Харчові технології
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма здобуття освіти	Денна
Обсяг дисципліни	60 годин
Мова викладання	Українська
Кваліфікація	Фаховий молодший бакалавр з харчових технологій
Викладач (-і)	Кендюх Дарія Олексіївна
Контактний телефон	+380678571757
E-mail	kenduhdaria@qmail.com

Загальна інформація

Розподіл за видами занять та годинами навчання	• 12 годин лекцій • 27 годин практичних занять • 21 година самостійної роботи
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://classroom.google.com
Очікувані результати навчання	➢ брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ; ➢ знати визначення основних соціологічних термінів і категорій; ➢ знати основні етапи культурно-історичного розвитку суспільства; ➢ знати механізми та форми соціальних змін. ➢ знати соціологічне розуміння особистості; ➢ знати поняття соціалізації та соціального контролю; ➢ знати культурно-історичні типи соціальної нерівності та стратифікації; ➢ знати уявлення про горизонтальну та вертикальну соціальну мобільність; ➢ знати основні проблеми стратифікації українського суспільства, виникнення класів, причин бідності та нерівності, взаємини соціальних груп, спільнот; знати основні тенденції сучасного розвитку українського суспільства
Форма навчання	денна

Опис дисципліни

Інформація про дисципліну:

людина не уявляє свого існування поза соціумом. Володіючи індивідуальною волею, вона приймає, формує, змінює закони соціального співжиття. Та, перш за все, вона намагається їх пізнати. Саме цей напрям інтелектуального пошуку сформував соціологію як галузь знань. Вона сприяє формуванню знань про суспільство, його структуру, пояснює логіку соціальних процесів, допомагає людині визначити своє місце у суспільстві та ціннісні орієнтації, заохочує до громадянської активності та самостійного пошуку знань і в такий спосіб готує до відповідального дорослого життя. Соціологічні знання можуть допомогти студентам в оволодінні умінням об'єктивно оцінювати ту чи іншу життєву ситуацію і приймати правильне рішення, зокрема щодо досягнення соціального успіху. Визначаючи значення соціології для фахівців різних професій, необхідно мати на увазі ту обставину, що будь-яка людина постійно перебуває в певному соціальному оточенні – в сім'ї, компанії друзів, навчальному або трудовому колективі, групі за інтересами тощо. При цьому, щоб досягати успіху і щастя, вона повинна не лише бути професіоналом у своїй галузі, але й орієнтуватися в питаннях соціальної взаємодії, тобто бути менеджером свого життя. Отже, вивчення соціології формує не просто професійно грамотного фахівця, але й особистісні якості людини і громадянина.

Мета курсу: Формування у студентів знань про категорії, напрями та зміст теоретичної соціології, про суспільство як соціальну систему, соціальні зв'язки і відносини, соціальні інститути, групи та організації, закономірності їх функціонування і розвитку, ознайомлення з основними напрямами соціологічних досліджень та їхніми методами.

Цілі курсу: для досягнення зазначеної мети забезпечити розвиток у студентів соціологічного мислення і соціологічної уяви; надання їм допомоги в розумінні сутності змісту соціологічних явищ і процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві; формування у студентів навичок ефективно приймати і реалізовувати рішення, спрямовані на оптимальне функціонування і подальший розвиток виробничих організацій, як соціальних об'єктів в умовах суспільних трансформацій.

Інтегральна компетентність

ІНТ Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в харчовій галузі, організовувати та вести технологічні процеси харчових і суміжних виробництв, що вимагають застосування теоретичних основ і практичних навичок, систем управління якістю та безпечністю харчової продукції, нести відповідальність за результати своєї діяльності

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

СК6. Здатність заповнювати обліково-звітну документацію і проводити технологічні та економічні розрахунки.

СК8. Здатність дотримуватися вимог законодавства та використовувати нормативно-технічну документацію в галузі харчових технологій.

Програмні результати навчання:

РН17. Спілкуватися та укладати ділову документацію державною та іноземною мовами, зокрема з професійних питань.

4.Технічне й програмне забезпечення /обладнання* - володіння навичками роботи на платформах MOODLE і Classroom, Smart School.

1. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до соціології

Тема 1.1. Соціологія як наука

Об'єкт, предмет і методи соціології

Історія розвитку соціології у світі та в Україні

Соціологія як галузь знань і практична дисципліна

Тема 1.2. Основні поняття та категорії соціології

Соціальна структура та соціальні інститути

Соціальні групи, верстви, класи

Соціальні норми, цінності та рольові очікування

Тема 1.3. Соціальні процеси та явища

Соціалізація людини: агенти та етапи

Соціальні зміни та модернізація

Конфлікти, консенсус та соціальна інтеграція

Змістовий модуль 2. Соціальні інститути та організація суспільства

Тема 2.1. Сім'я як соціальний інститут

Структура та функції сім'ї

Соціальні ролі та взаємини в сім'ї
Вплив сім'ї на формування особистості

Тема 2.2. Освіта та наука
Соціологія освіти: функції та роль в суспільстві
Соціальна мобільність через освіту
Проблеми та виклики сучасної освіти

Тема 2.3. Політика та держава
Соціологія політики: влада, політичні інститути
Політична культура та участь громадян
Соціальні наслідки політичних рішень

Тема 2.4. Економічні інститути
Соціологія праці та бізнесу
Соціальна стратифікація та нерівність
Вплив економічних процесів на суспільство

Тема 2.5. Релігія та культура
Соціологія релігії та культури
Вплив релігії та культурних норм на соціальну поведінку
Моральні цінності та їх трансформація у суспільстві

Змістовий модуль 3. Соціальні проблеми та безпека

Тема 3.1. Соціальні проблеми сучасного суспільства
Бідність, безробіття, соціальна нерівність
Соціальні хвороби та девіації
Міграція та демографічні зміни

Тема 3.2. Соціальні конфлікти та їх регулювання
Види соціальних конфліктів
Методи їх попередження та вирішення
Роль соціальної політики у стабілізації суспільства

Тема 3.3. Соціальна безпека та цивільна відповідальність
Поняття соціальної безпеки
Роль інститутів влади та громадянського суспільства
Профілактика соціальних ризиків і загроз

Змістовий модуль 4. Соціологічні дослідження та методи

Тема 4.1. Методи соціологічного дослідження
Кількісні та якісні методи
Спостереження, опитування, експерименти
Аналіз соціологічних даних

Тема 4.2. Соціологічне моделювання та прогнозування
Соціальні моделі та сценарії розвитку суспільства
Використання статистичних методів та програмного забезпечення
Практичні приклади застосування соціологічних досліджень

Тема 4.3. Підготовка соціологічних звітів та аналітичних матеріалів
Структура соціологічного звіту
Використання джерел та цитування
Етика та стандарти наукової діяльності

Схема курсу

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	У тому числі		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Вступ до соціології	6	2	2	2
Змістовий модуль 2. Соціальні інститути та організація суспільства	15	4	6	5
Змістовий модуль 3. Соціальні проблеми та безпека	16	4	6	6
Змістовий модуль 4. Соціологічні дослідження та методи	23	2	13	8
Разом	**60**	**12**	**27**	**21**

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття соціології, її предмет і методи дослідження Соціальні інститути та їх функції в суспільстві	1
2	Соціальна структура суспільства та стратифікація Соціалізація особистості та соціальні ролі	2
3	Соціальні групи: види та функції Культура та суспільство: цінності, норми, традиції	2
4	Соціальні конфлікти та механізми їх розв'язання Соціальні проблеми сучасного суспільства	2
5	Соціологічні дослідження та статистичні методи у соціології Соціальні мережі та сучасні технології у суспільстві	2
6	Глобалізація та її соціальні наслідки Позитивні та негативні ефекти цифровізації суспільства	2
7	Основи обробки та аналізу соціологічних даних Опитування, анкетування, інтерв'ю, спостереження	2
8	Соціологічні дослідження та статистичні методи у соціології Позитивні та негативні ефекти цифровізації суспільства	2
9	Волонтерство, соціальні ініціативи, участь у місцевому самоврядуванні Вплив на соціальні інститути та цінності.	2
10	Масова культура та вплив медіа на суспільну свідомість – підготувати презентації щодо формування поведінки та цінностей через масову культуру	2
11	Демографічні процеси та їх соціальні наслідки – аналіз народжуваності, смертності, міграцій та їх вплив на розвиток суспільства.	2
12	Соціальні проблеми сучасного суспільства – дослідити безробіття, бідність, залежності, соціальну нерівність.	2
13	Соціальна відповідальність бізнесу – оцінка ролі підприємств у підтримці соціального добробуту громади	2
14	Презентація соціологічного дослідження – обговорення, захист групових або індивідуальних робіт.	2
	Разом:	**27**

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи соціологічної науки. Вивчення ключових понять	1
2	Історія розвитку соціології	1
3	Методологія соціологічних досліджень	2
4	Аналіз соціальних груп і їх взаємодій	1
5	Соціальні інститути та їх роль у житті людини	1
6	Соціальні норми, цінності та культура	1
7	Соціальні конфлікти: причини та наслідки	1
8	Соціальні ризики та фактори впливу на людину	2
9.	Громадська думка та масова свідомість	2
10.	Соціологічні опитування та аналіз даних	2
11.	Соціологія праці: вплив умов роботи на людину	1
12.	Розробка соціологічного проєкту (дослідження, анкета, аналіз)	2
13.	Соціологічна оцінка сучасних проблем у суспільстві	2
14.	Підготовка доповіді або презентації за темою курсу	2
Разом		**21**

Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

Методи навчання

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання дисципліни Навчально-пізнавальна діяльність здійснюватиметься наступними методами: лекція (традиційна (тематична), проблемна) із застосуванням мультимедійних засобів (PowerPoint-презентація) та інтерактивних методів; семінарське заняття (доповідь, розширене обговорення, дискусія) із застосуванням елементів створення ситуації пізнавальної новизни та „мозкового штурму"; самостіна робота студентів з джерелами та літературою, розв'язання проблемних питань і написання творчих робіт з їх наступним обговоренням.

Лекції, практичні заняття а також самостійна робота.

Методи контролю

Під час вивчення дисципліни «Соціологія» застосовуються поточний, модульний контроль і підсумковий контроль знань студентів.

1. Поточний контроль

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка:
засвоєння та розуміння основних соціологічних концепцій і теорій;
вміння аналізувати соціальні явища та процеси;
здатності застосовувати знання у практичних завданнях та ситуаціях;
активності студентів на лекціях і семінарських заняттях.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:
систематичність та активність участі у лекційних та семінарських заняттях;
виконання завдань для самостійного опрацювання та аналізу соціальних ситуацій;
контроль засвоєння змістового модулю.

2. Модульний контроль

При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюється:
виконання тестових завдань;
письмове виконання аналітичних завдань та коротких есе;
практичні завдання з аналізу соціальних процесів та соціологічних досліджень;
інші завдання, передбачені робочою програмою.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю з дисципліни «Соціологія» є залік. Оцінювання студентів здійснюється відповідно до 12-бальної шкали оцінювання знань студентів, згідно з «Положенням про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень студентів у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу».

Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 12-бальною шкалою.

Протягом семестру оцінюються:

рівень володіння теоретичними знаннями з соціології, що проявляється під час усного чи письмового опитування, тестування;

рівень умінь застосовувати теоретичні знання під час аналізу соціальних явищ та розв'язування практичних завдань;

зміст і якість творчих робіт студентів (рефератів, соціологічних проектів, презентацій, аналітичних записок).

Схема нарахування балів з дисципліни

Навчальні досягнення студентів характеризуються за такими рівнями:

I. Початковий рівень:

Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про соціологічні поняття та явища;

Діяльність студента здійснюється під керівництвом викладача.

II. Середній рівень:

Знання неповні, поверхові;

Студент відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено;

Має проблеми з аналізом та формулюванням висновків;

Здатний виконувати завдання за зразком.

III. Достатній рівень:

Студент знає істотні ознаки соціологічних понять, явищ і закономірностей, розуміє зв'язки між ними;

Самостійно застосовує знання у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, робити висновки та виправляти помилки;

Відповідь повна, логічна, обґрунтована;

Розуміння матеріалу пов'язане з окремими прикладами, частково узагальнене.

IV. Високий рівень:

Студент має глибокі, міцні, узагальнені знання про соціологічні явища, теорії, поняття та їхні суттєві ознаки;

Здатний застосовувати знання як у стандартних, так і в нестандартних ситуаціях;

Відповідь логічна, аргументована, демонструє здатність до критичного мислення та аналітичного підходу.

Умови нарахування балів

Критерії оцінювання рівня володіння здобувачами теоретичними знаннями

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів
I. Початковий	1	Студент володіє базовими поняттями соціології, за допомогою викладача відповідає на запитання типу «так» чи «ні».
	2	Студент описує соціальні явища на основі свого попереднього досвіду або життєвих спостережень, за допомогою викладача відповідає однослівно.

	3	Студент за допомогою викладача описує соціальне явище або його елементи, без пояснення причин, називає ключові поняття, розрізняє основні терміни соціології.
II. Середній	4	Студент за допомогою викладача описує соціальні явища, наводить приклади з власних спостережень або навчального матеріалу.
	5	Студент відтворює значну частину матеріалу, знає основні соціологічні терміни, закони, підходи, вміє робити базові записи та схеми.
	6	Студент може з допомогою викладача пояснити явища, виправляти неточності, демонструє елементарне розуміння основних положень соціології.
III. Достатній	7	Студент пояснює соціальні явища, виправляє помилки, проявляє знання і розуміння основних соціологічних понять, теорій, закономірностей.
	8	Студент уміє аналізувати та узагальнювати соціальні явища, систематизувати знання, робити висновки за допомогою викладача або одногрупників.
	9	Студент вільно володіє матеріалом у стандартних ситуаціях, наводить приклади застосування теорій і концепцій на практиці, аргументує власну позицію.
IV. Високий	10	Студент вільно володіє матеріалом, послуговується соціологічною термінологією, самостійно аналізує наукову інформацію, знаходить нові факти та ідеї.
	11	Студент опанував матеріал на високому рівні, самостійно оцінює соціальні явища, факти, теорії, застосовує знання у нестандартних ситуаціях.
	12	Студент опанував матеріал на високому рівні, самостійно оцінює соціальні явища, факти, теорії, застосовує знання у нестандартних ситуаціях.

Критерії підсумкового оцінювання

Підсумковий контроль в кінці семестру виставляється за результатами тематичних оцінок. Диференційований залік виставляється, як середнє арифметичне підсумків за 1 та 2 семестри.

Методичне забезпечення

До уваги здобувачів: усі навчально-методичні матеріали (плани лекцій, презентації, завдання/задачі/) подані в методичних рекомендаціях та у відповідних командах в Smart School, Classroom.

Питання до заліку

1. Що таке соціологія як наука та її значення для суспільства?
2. Основні об'єкти і предмет соціологічного дослідження.
3. Основні функції соціології у вивченні суспільства.
4. Соціальні інститути та їх роль у житті суспільства.
5. Соціальні групи: види, ознаки та функції.
6. Соціальна стратифікація: сутність, основні теорії та критерії поділу суспільства.
7. Соціальні норми та цінності: визначення, типи, функції у суспільстві.
8. Соціалізація людини: процеси, етапи, агенти соціалізації.
9. Соціальні ролі та статуси: види, взаємозв'язок та вплив на поведінку.
10. Культура та субкультура: вплив на соціальну поведінку.
11. Соціальні конфлікти: причини, види та шляхи розв'язання.
12. Соціальні проблеми сучасного суспільства: види та причини виникнення.

13. Соціальна мобільність: види, фактори та соціальні наслідки.
14. Соціальні зміни: причини, типи та приклади.
15. Соціальна стратифікація в Україні та її особливості.
16. Соціальні індикатори та методи їх вимірювання.
17. Соціологічні дослідження: методи збору даних (опитування, інтерв'ю, спостереження, експеримент).
18. Вибірка у соціологічних дослідженнях: види та значення.
19. Соціологічна статистика: методи обробки та інтерпретації даних.
20. Соціальні фактори впливу на поведінку людини.
21. Соціальні ризики та небезпеки сучасного суспільства.
22. Вплив масової інформації на соціальну поведінку.
23. Соціальна стратифікація та соціальна нерівність: взаємозв'язок та наслідки.
24. Соціальна адаптація та девіантна поведінка: причини та способи корекції.
25. Професійна діяльність і соціалізація: роль професійного середовища у розвитку особистості.
26. Соціальні аспекти здорового способу життя та профілактика соціальних хвороб.
27. Соціальні інновації та їхній вплив на розвиток суспільства.
28. Практичне застосування соціологічних знань у професійній діяльності (аналіз соціальних ситуацій, робота з групами, прогнозування наслідків).

Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика навчального закладу спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено: • Положення про організацію освітнього процесу у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу • Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу • Положення про академічну доброчесність та корпоративну етику у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу • Положення про внутрішній моніторинг якості підготовки фахівців у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу • Положення про запобігання академічного плагіату у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу • Антикорупційна програма Львівського професійного коледжу готельно-туристичного та ресторанного сервісу • Положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції • План заходів по запобіганню та протидії корупції у Львівському професійному коледжі готельно-туристичного та ресторанного сервісу.
Пропуски занять	Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Всі завдання здаються у встановлений термін, за винятком поважної причини у студента.

Невідповідна поведінка під час заняття	Вирішується відповідно до чинного законодавства України, Статуту Коледжу.
Додаткові бали	Виставляються під час семінарських занять за оригінальні відповіді студентів з заявленої теми.
Неформальна освіта	Зараховуються, як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Smart school та Classroom, які відповідають програмі навчальної дисципліни

Рекомендована література

1. Гребенюк І. М., Гнатюк О. В. Соціологія: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. – К.: Вища школа, 2018. – 352 с.
2. Кузнецов В. В. Соціологія: Підручник. – Х.: Факт, 2016. – 416 с.
3. Яценко О. П. Соціологія: Навчально-методичний комплекс для студентів. – Львів: Світ, 2017. – 280 с.
4. Бочаров С. В., Литвиненко Т. А. Соціологічні дослідження: Практикум. – К.: КНТ, 2015. – 224 с.
5. Войтенко Л. О. Основи соціології: Методичні вказівки до виконання практичних робіт. – Суми: СНАУ, 2016. – 48 с.
6. Савченко О. В. Соціологія: Реферати, проекти, презентації. – Київ: Основа, 2014. – 120 с.
7. Основи соціологічного дослідження: Навчально-методичний посібник / За ред. Г. О. Бачинського. – К.: Вища школа, 2005. – 238 с.
8. Соціологія: Опорний конспект лекцій / В. М. Заплатинський. – К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2009. – 207 с.

Базова література

1. Штейнберг Л. Соціологія: Теорія та практика. – К.: Либідь, 2013. – 400 с.
2. Гідей М. Соціологія: Вступний курс. – Х.: Фактор, 2012. – 312 с.
3. Котляр В. А. Соціальна структура суспільства та соціальні зміни. – К.: Наук. думка, 2015. – 256 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» (для нормативного забезпечення соціальних досліджень).
5. Кодекс законів про працю України (для соціологічного аналізу праці та соціальної стратифікації).

Інтернет-ресурси

1. http://www.ukrstat.gov.ua – Офіційний сайт Державної служби статистики України.
2. http://www.social.org.ua – Офіційний сайт Фонду соціального страхування.
3. http://www.mon.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
4. http://www.nau.ua – Інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
5. http://www.sociology.org.ua – Портал соціологічних досліджень України.
6. http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/ – Ресурси ЮНЕСКО з соціальних наук.

Комунікації

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Classroom. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу.
Електронне забезпечення навчання Smart School, Classroom.
Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber. Zoom.